

Προσκυνηματικοί προορισμοί στην Αρκαδία

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=87473>]

Ο Ευρωπαίος επισκέπτης θα αντιληφθεί αυτό που σημειώνει ο Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης, ότι «ο κυριότερος ιστορικός παράγοντας που παρεμβάλλεται ανάμεσα στο αρχαίο ελληνικό πνεύμα, στην Ευρώπη και στη σύγχρονη Ελλάδα είναι ο Χριστιανισμός. Ο Χριστιανισμός που δεν εξαφάνισε το ελληνικό πνεύμα, αλλά το μετέπλασσε σε δημιουργική σύνθεση Ελληνισμού και Χριστιανισμού και έδωσε νέες απαντήσεις στα μεγάλα και θεμελιώδη ερωτήματα που έθεσε το ελληνικό πνεύμα. Ακόμη, σημειώνει ο ίδιος, ότι σήμερα υπάρχουν πολλοί στη Δύση, που βλέπουν την Ορθοδοξία ως τη μόνη ελπίδα για να βγούν από τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν και ότι ο Ορθόδοξος Μοναχισμός έχει ξανακερδίσει την εκτίμηση και τον σεβασμό που είχε άλλοτε στο Βυζάντιο και είναι σήμερα μια ζωντανή παρουσία της Ορθοδοξίας στο σύγχρονο κόσμο.

Ευτυχώς στις ημέρες μας μειώθηκε αισθητά στην Ευρώπη η Θεοκτονία, όπου ο άνθρωπος μένει ολομόναχος απέναντι στον εαυτό του και στη φύση, χωρίς να μπορεί να δώσει νόημα στη ζωή του. Αντίθετα, ο Καθηγητής της Ιστορικής Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, ο Άλιστερ ΜακΓκράθ, πρώην διδάκτορας της μοριακής βιοφυσικής και πρώην αθεϊστής, στο βιβλίο του «Το Λυκόφως του Αθεϊσμού», η άνοδος και η πτώση της απιστίας στο σύγχρονο κόσμο», σημειώνει ότι: «Πρόσφατα έχει παρατηρηθεί άνοδος της θρησκευτικής ευσέβειας σε ολόκληρο τον κόσμο» και ότι η Δυτική Ευρώπη βρίσκεται στο λυκόφως του αθεϊσμού.

Η Αρκαδία, λοιπόν, αναλαμβάνει σε ευτυχή διεθνή συγκυρία, την προσπάθεια να γίνει τόπος Προσκυνηματικού θρησκευτικού προορισμού της Ορθοδοξίας, όπως με σαφήνεια διατυπώνεται στη θεματική του πρώτου αυτού Συνεδρίου της Ορθοδοξίας του Ελληνισμού. Ο Ευρωπαίος άνθρωπος, παρατηρεί ο π. Μεταλληνός, φέρει έκδηλα τα συμπτώματα μιας τραγικής απογοήτευσης, ζώντας σε ένα υπαρξιακό κενό, που τον φέρει συνεχώς εγγύτερα στην Ανατολή. Σ' αυτήν ακριβώς τη συζήτηση μπορεί να ανταποκριθεί η Ορθοδοξία. Και όπως φαίνεται, να προσθέσω εγώ, η Ορθοδοξία ανταποκρίθηκε αφού αναλαμβάνει η ίδια τις σχετικές πρωτοβουλίες, όπως αυτό φαίνεται στο σημερινό μας Συνέδριο.

Ίσως προς αποφυγήν απροόπτων επειδή πρόκειται για προσκυνηματικό θρησκευτικό τουρισμό, ασκητικό δηλαδή, πρέπει να υιοθετήσουμε ό,τι έγραψαν σε

κείμενό τους, με υπόδειξη του Μητροπολίτη Κισσάμου και Σελίνου Ειρηναίου, οι γυναικείοι σύλλογοι, απευθυνόμενοι στους τουρίστες, με σημείο αναφοράς τα Μνημεία. Γράφουν: «Θα θέλαμε να έχετε υπόψη σας πως ο λαός μας ταυτίζεται σε τέτοιο βαθμό με τους ιστορικούς χώρους και τα αρχαία και τα μεταγενέστερα μνημεία μας, ώστε κάθε ενέργεια που αποκαλύπτει έλλειψη σεβασμού προς αυτά, ερμηνεύεται ως πρόκληση προς τον ίδιο τον άνθρωπο. Θα θέλαμε να επιστήσουμε ιδιαίτερα την προσοχή σας, στην ευαισθησία του λαού μας για τους χώρους της λατρείας και τα προσκυνήματά μας (ναοί, εξωκλήσια, μοναστήρια)». Δηλαδή εδώ πρόκειται για προστασία της θρησκευτικής και πολιτιστικής παράδοσης του τόπου.

Σε ποιούς, όμως, θα απευθύνει πρόσκληση η Αρκαδία για να την επισκεφθούν και μάλιστα με ιδιαίτερο προορισμό τις Ιερές Μονές της; Επιτρέψτε μου να αναφερθώ ενδεικτικά σε μερικούς επιβαλλόμενους, για ιστορικούς και άλλους λόγους, αποδέκτες αυτής της πρόσκλησης. Θ' αρχίσω με την Ιταλία.

Η Ιταλία και το ρωμαϊκό κοινό έχουν ιδιαίτερους δεσμούς ονειρικού, όπως και μυθικού, περιεχομένου με την Αρκαδία και, καθώς γράφει ο διαπρεπής Ελληνολάτρης καθηγητής του Πανεπιστημίου του Αμβούργου, Μπρούνο Σνελ, στο έργο του «Η ανακάλυψη του πνεύματος. Ελληνικές ρίζες της Ευρωπαϊκής σκέψης» για το ρωμαϊκό κοινό, στ' αυτιά των Ρωμαίων η Αρκαδία δεν είναι μία περιοχή που μπορείς να την εντοπίσεις στο χάρτη. Για το Βιργίλιο, που την ανακάλυψε λίγα χρόνια πριν από τη γέννηση του Χριστού (το 42 π.Χ.), η Αρκαδία είναι η χώρα της επιχρυσωμένης καθημερινότητας, μακριά από τη σκληρότητα και κακία του κόσμου, η ειδυλλιακή χώρα, οπου συνυπάρχουν ειρηνικά λιοντάρι και πρόβατο. Δηλαδή, ο Βιργίλιος ονειρεύεται, ακολουθώντας τη φαντασία του, γιατί δεν πρόκειται για την πραγματική Αρκαδία, την ορεινή περιοχή της Πελοποννήσου, που την περικλείουν απ' όλες τις πλευρές βουνά. Αυτή η Αρκαδία ήταν πάντοτε γνωστή ως η πατρίδα του πρώτου ανθρώπου, του Πελασγού, άλλα οι Ευρωπαίοι όταν ακούνε το όνομα Αρκαδία εννοούν τη χώρα των βοσκών και του ποιμενικού θεού τους, ερήμην της πραγματικής Αρκαδίας.

Ωστόσο, το ελληνορωμαϊκό ορθόδοξο παρελθόν είναι ζωντανό στην Αρκαδία με τις ιερές Μονές της, οπου μάλιστα σε μία απ' αυτές, την Ιερά Μονή Λουκούς, της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού, υπήρχε η πολυτελής ρωμαϊκή έπαυλη του Ηρώδη του Αττικού. Είναι καιρός, λοιπόν, να επανασυνδέσουν οι σημερινοί Ιταλοί με κρίκους ενότητας τα πρώτα χρόνια της μεταξύ όλων των Χριστιανών ενότητας της Παλαιάς και Νέας Ρώμης και να ξαναζήσουν στις ρίζες του, μέσω των Ιερών Αρκαδικών Μονών, το Ελληνορθόδοξο παρελθόν τους.